herpy

GECKOR

Striped leaf-toed gecko

Goggia lineata

Goggia lineata är en pytteliten, blekgrå och randig gecko från västra delen av Sydafrika och sydligaste Namibia. Den blir bara omkring 4 cm lång inklusive svans och är en av de minsta ödlorna i södra Afrika. Den är nattaktiv och lever gömd under stenar och växter. Det finns nästan ingen kunskap om skötseln, så anvisningen bygger på klimatet och livsmiljön.

Familj: Gekkonidae Tidigare namn: *Phyllodactylus lineatus*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**4 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**5-8 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Klipplevande och marklevande**
Biotop	**Halvöken och klippterräng**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**30 × 20 × 20 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**18-28 °C**
Temperatur, natt	**10-18 °C**
Luftfuktighet	**50-70 %**
UVB	**Valfritt**
Föda	**Insekter och små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**Parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**2 ägg**
Inkubation	**60-90 dagar** vid 24-27 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Goggia lineata är en blekgrå, späd och skör gecko, som regel med flera mörka ränder längs ryggen. Hela djuret är omkring 4 cm långt inklusive svans, så det hör till de allra minsta ödlorna i södra Afrika. Släktnamnet kommer av det afrikaanska ordet "gogga", som betyder kryp, och artnamnet av latinets "linea", streck.

Arten beskrevs 1838 av den brittiske zoologen John Edward Gray som *Phyllodactylus lineatus* och blev 1997 typart för det nya släktet *Goggia*. Vid samma tillfälle lyftes två tidigare underarter till självständiga arter, och 2017 avskildes ett sydligt bestånd som *Goggia incognita*. Släktet rymmer i dag omkring tio små, nära besläktade arter. Typexemplaren har möjligen gått förlorade.

Arten är nattaktiv och lever gömd. Den är för liten och känslig för att hanteras.

Utbredning och livsmiljö

Arten finns i västra delen av Sydafrika, i provinserna Western Cape och Northern Cape, och i sydligaste Namibia söder om Warmbad. Utbredningen sträcker sig upp längs Sydafrikas västkust och genom Namaqualand till Namibia.

Typlokalen är angiven som Namaqualand och Godahoppsudden.

Naturlig utbredning: Sydafrika och Namibia.

LIVSMILJÖ

Goggia lineata lever gömd under stenar, byggrester och växter och delar gärna gömställe med större geckor som *Afrogecko porphyreus*. Den jagar små insekter, framför allt myror och termiter, på natten. Äggen läggs på sommaren på en fuktig, varm plats. Nära bebyggelse kan huskatter utrota arten lokalt.

Området har medelhavsklimat med regn på vintern och en torr, varm sommar. I Kapstaden är medeltemperaturen på dagen 27 °C i januari-februari och 18 °C i juli-augusti, och på natten 16-17 °C på sommaren och 7-8 °C på vintern. Den relativa luftfuktigheten ligger på 71-81 %, och det faller knappt 500 mm regn per år. Längre norrut, i Springbok i Namaqualand, är sommaren något varmare med 29-30 °C på dagen, och det faller bara omkring 210 mm regn per år.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Det finns ingen dokumenterad skötsel av *Goggia lineata*. Anvisningen bygger på klimatet i utbredningsområdet, livsmiljön och djurets storlek på omkring 4 cm.

Ett par kan hållas i ett terrarium på 30 × 20 × 20 cm (längd × bredd × höjd). Arten lever nära marken under stenar, så bottenytan betyder mer än höjden. Större är en fördel, eftersom det ger fler gömställen och ett stabilare klimat. Botten är en blandning av sand och jord. Bygg gömställen av platta stenar och korkbark som ligger tätt mot botten, så att djuret kan krypa in under dem som i naturen. Inred också ett torrt område.

Terrariet ska ha ett helt tätt lock, för djuret är så litet att det tar sig ut genom även smala springor. Samtidigt ska det finnas lite ventilation, så att luften inte blir stillastående.

TEMPERATUR

Temperaturen är inte uppmätt på djuren själva, utan följer klimatet i utbredningsområdet: 24-28 °C på dagen och 16-18 °C på natten under sommaren och en sval vinter med 18-20 °C på dagen och 10-12 °C på natten. Ett litet terrarium överhettas snabbt, så använd en termostatstyrd värmematta på ena sidan av botten, inte en kraftig spotlight, och mät med en digital termometer i båda ändar.

Håll terrariet borta från direkt sol. Gömmer sig djuret hela tiden, eller ligger det slött, kontrollera temperaturen.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten i djurets gömställe är inte dokumenterad. Kustklimatet är fuktigt, inlandet torrare, och vintern är den fuktiga årstiden, så 50-70 % passar. Låt ett hörn av substratet vara lätt fuktigt och resten torrt, så att djuret själv kan välja. Spraya lätt då och då så att det bildas droppar att dricka, och låt ytorna torka upp mellan varven.

Lägg i ett platt lock med ett par småstenar som vattenskål. En djup skål kan dränka så små djur.

LJUS OCH UVB

Arten är nattaktiv och gömmer sig på dagen. UVB är inte dokumenterat som nödvändigt och är valfritt. Ett svagt UVB-rör för skuggdjur kan användas över en del av terrariet, om det finns mörka gömställen där djuret kan undvika ljuset. Vanligt dagsljus från ett rum eller ett lysrör på 10-12 timmar per dag räcker. På natten ska det vara mörkt.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

I naturen äter arten framför allt myror och termiter, så ge de allra minsta foderdjuren: bananflugor, hoppstjärtar och de minsta nykläckta syrsorna. Bytet ska vara mindre än djurets huvud. Erbjud foder varannan till var tredje dag på kvällen, och ta bort foderdjur som inte äts upp.

Pudra foderdjuren lätt med kalk, och ha en liten skål med krossat sepiaskal stående, så att honan kan ta extra kalk. Håll hoppstjärtar som en fast del av terrariets botten, så att det alltid finns något att äta.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Goggia lineata är liten, skygg och snabb och lämpar sig inte för hantering. Den håller sig under skydd större delen av tiden och kommer fram i skymningen och på natten. I naturen delar den gömställe med andra geckor, så ett par kan förmodligen hållas tillsammans, men den bästa hållningsformen är inte dokumenterad. Ge många gömställen och håll utkik efter bett.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könsmognad och könsskillnader är inte dokumenterade. Vänta med avel tills djuren är fullvuxna och i gott hull och honans kalkbehov är täckt.

PARNING

Parningen är inte beskriven. Äggen läggs på sommaren, så en årstidsrytm som i naturen, med en sval och något fuktigare vinter och en varm, torr sommar, är en rimlig utgångspunkt, men det är en uppskattning.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger två pyttesmå ägg på en fuktig, varm plats på sommaren. Ge henne flera dolda, lätt fuktiga äggläggningsplatser, till exempel fickor med fuktig jord under platta stenar. Antalet kullar per år är inte dokumenterat.

INKUBATION

Inkubationstiden är inte dokumenterad; hos liknande små geckor kläcks äggen efter 60-90 dagar vid 24-27 °C. Flytta äggen försiktigt till en liten låda med lätt fuktigt substrat, utan att vända dem, och håll temperaturen stabil.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna är extremt små och ska ha mikrofoder som hoppstjärtar och de minsta bananflugorna. Håll dem i ett litet, helt tätt terrarium med gömställen. Uppfödning är inte dokumenterad.

Hälsa och vanliga misstag

Livslängden är inte dokumenterad; andra små geckor blir 5-8 år. Djuret är så litet att sjukdom snabbt blir allvarlig. De typiska problemen för små, torra geckor är:

- Uttorkning vid för torr luft eller för kraftig värme. Ett litet terrarium överhettas snabbt.
- Mögel och hudproblem om substratet hela tiden är blött. Håll det torrt i större delen av terrariet.
- Brist på kalk, som ger mjuka ben. Pudra foderdjuren och ha sepiaskal framme.
- Förlorad svans efter försök att ta upp djuret.
- Flykt genom smala springor i terrariet.

Sök veterinär med erfarenhet av reptiler om djuret magrar eller inte vill äta.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.